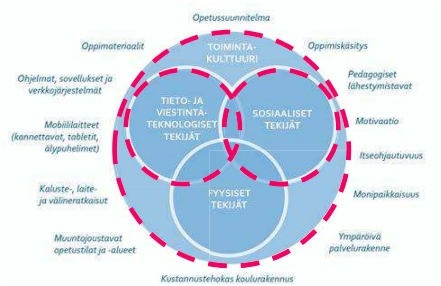

VIRTAIN YHTENÄISKOULU

Syksy 2018 / 7.11.2018
Pedagoginen visio & suunnitelma

Sisältö

1.	Yhteenveto	03
1.1.	Tiivistelmä	
1.2.	Terminologia	
1.3.	Yhteinen tahtotila	
1.3.1.	Kehitystyön tavoitteet	
1.3.2.	Laadukas oppimisympäristö	
1.3.3.	Käyttäjälähtöinen suunnittelutyö	
2.	Pedagoginen visio	11
2.1.	Toiminta-ajatus	
2.2.	Toimintakulttuuri	
2.2.1.	Ohjausjärjestelmät	
2.2.2.	Johtajuus	
2.2.3.	Opettajuus	
2.2.4.	Oppimisympäristö	
3.	Pedagoginen suunnitelma	20
3.1.	Päivänkaari-ajattelu ja monialaiset oppimiskokonaisuudet	
3.2.	Opetustoiminnan erityispiirteet ikäkausittain	
3.3.	Opetustoiminta ikäkausittain	
3.4.	Opetustoiminta aineryhmittäin	
3.5.	Erityisen tuen suunnittelu ikäkausittain, aineryhmittäin ja portaittain	
3.6.	Pedagogiset tarinat ikäkausittain	
3.7.	Oppimisalueet(ikäkausittain)	
3.8.	Kaluste- ja varustesuunnittelu	
3.9.	Tieto- ja viestintäteknologia	

1. Yhteenveto

1.1 Tiivistelmä

Sisäilmaongelmat yläkoulun ja lukion tiloissa ja korjauskustannusten suuruus, saivat aikaan päätöksen että nämä tilat korvataan uudisrakennuksella. Rantatien koulun tilat päätettiin korjata ja kunnostaa väistötiloiksi. Rantatien kohdalla mietittiin pitempään täydellistä peruskorjausta. Tästä kuitenkin luovuttiin kustannusten suuruuden takia.

Merkittävä osa yläkoulun ja lukion opetuksesta siirtyi väistöön Tredun kiinteistöön. Osalle opetusta tilattiin viipaleluokkia kahdessa eri vaiheessa.

Kh 27.06.16 nimeää pulpettityöryhmän valmistelevaan yläkoulun ja lukion väistöä.

Kh 14.11.16 nimeää yhtenäiskoulukampuksen toiminnallisen suunnittelutyöryhmän.

Kesäkuun alussa -17 uuden yhtenäiskoulun hankesuunnitelma valmis.

Kesällä -18 alkoi pedagogisen työn suunnittelu. Koulujen alettua syksyllä-18, koko opettajakunta mukaan suunnittelutyöhön.

Uudisrakennus tulee valmistuttuaan sisältämään nykyisen Virtain Yläkoulun (luokat 7-9) opetustilojen lisäksi Rantatien koulun (luokat 1-6) ja Rantatien pienryhmät (luokat 1-9), sekä esiopetuksen tilat. Esiopetuksen tiloissa järjestetään esiopetuksen ohella myös esioppilaiden aamu- ja iltapäivähoito.

Virtain kaupungin on tarkoitus suunnitella ja rakentaa innovatiivinen, älykäs ja muunneltavissa oleva, luokat 0-9 käsittävä yhtenäiskoulu, jolla vaikutetaan siellä opiskelevien ja opettavien tai toimivien henkilöiden turvallisuuteen, hyvinvointiin ja oppimismotivaatioon

1.2 Terminologia

Oppimisympäristö

muodostuu sosiaalisista, virtuaalisista ja fyysisistä tekijöistä kattaen kaikki ympäristöt ja tilat, joissa oppimista tapahtuu. Koulun ja sen oppimisympäristön kehittämisessä kyse kokonaisvaltaisesta uudistustyöstä, joka koskee oppimista, opetustoimintaa, tiloja sekä tieto- ja viestintäteknologisia ratkaisuja. Parhaimmillaan uusi koulurakennus ja sen suunnittelutyö johtaa koulun laajamittaisen toimintakulttuurin uudistumiseen.

Toimintakulttuuri

koostuu kaikista niistä virallisista ja epävirallisista arvoista, säännöistä, toiminta- ja käyttäytymismalleista, periaatteista ja kriteereistä, joihin koulutyö perustuu. Uudistustyön pohjaksi kouluyhteisö tarvitsee selkeän pedagogisen vision.

Pedagoginen visio

on selkeä käsitys siitä, miten koulun tiloissa toimitaan myös tulevaisuudessa. Visiossa määritellään opetus- ja oppimistapoihin liittyvät tavoitteet, jotka ohjaavat koulun koko oppivaa yhteisöä.

Pedagoginen suunnitelma

on laadittu koulun ja kouluyhteisön toimintaa kuvaava suunnitelma. Visiossa määriteltujen tavoitteiden pohjalta kirjataan suunnitelma niiden toteuttamiseksi. Suunnitelman pohjalta luodaan näihin toiminta tavoitteisiin tarkoituksenmukaisia tilaratkaisuja

Oppimisympäristökonsepti

kuvaa tavoiteltua oppimis- ja työskentely kulttuuria, niitä tukevia tilaratkaisuja ja välineitä. Konseptissa kerrotaan myös uusia työnteon tapoja tukevien tilojen käytöstä esimerkiksi tarinankerronnan keinoin. Konsepti on ohje suunnittelulle. Pedagoginen suunnitelma on osa oppimisympäristö-konseptia.

Oppimisalue

kuvaa tyypillistä tilaratkaisua: mitoitusta, kalustusta, varustusta ja tarvittaessa muita erityispiirteitä. Alueen avulla määritellään alueen koko, käyttöperusteet ja toimintamahdollisuudet. Vaikuttavina tekijöinä ovat ensisijaisesti tiedon luomisen vaiheet, yhteistyön muodot ja oppimisaktiviteetit. Oppimisalueet muodostavat tilakokonaisuuden, joista muodostuvassa solussa yksi tai useampi ikäluokka tai yksi tai useampi aineryhmä toteuttaa pedagogisen suunnitelman mukaista oppimistoimintaa.

1.3 Yhteinen tahtotila

Laadukkaan ja kustannustehokkaan koulurakennuksen rakentaminen on hyvän päätöksenteon, huolellisen suunnittelun ja tehokkaan rakennusprosessin summa. Kaikki tämä edellyttää yhteistä tavoitetilaa, jossa kaikki osapuolet ovat sitoutuneet toimimaan asetettujen reunaehtojen puitteissa.

Edellä mainittua tavoitetta silmällä pitäen yhteisesti hyväksytyt ja ymmärrettävät kirjalliset suunnitelmat auttavat kaikkia rakennusprosessiin osallistuvia tahoja sitoutumaan hankkeeseen. Siksi pedagogisella suunnittelulla on tärkeä aseman osana koulurakennuksen suunnittelua ja toteuttamista.

Lisäksi erilaiset tilakonseptoinnit ovat suunnittelutyön olennainen osakokonaisuus, joilla määritellään oppimisalueiden tilaratkaisut, kalusteet ja varusteet täsmällisemmin.

Koulutilat suunnitellaan ja toteutetaan aina tarvelähtöisesti huomioiden koko kouluverkon tarpeet niin lyhyellä kuin pitkällä tähtäimellä. Olipa kyseessä uudisrakentaminen tai peruskorjaus, on hankkeissa kysymys aina rakentamisesta, joka tähtää nykypäivän oppimis- ja oppimisympäristökäsitystä tukevien toteuttamisedellysten luomiseen.

Tiivistäen tavoitteena tulee olla tarkoituksenmukaisten, kustannustietoisesti toteutettujen muuntojoustavien koko ympäröivää yhteisöä palvelevien oppimiskeskusten aikaansaaminen. Samalla elinkaarinäkökulmasta koulun olosuhteiden muuttuessakin voidaan olemassa olevia tilaratkaisuja muuntaa kohtuullisin kustannuksin.

1.3.1 Kehitystyön tavoitteet

26.6 hankkeen ensimmäisessä ohjausryhmän kokouksessa kirjattiin kehitystyön tavoitteet seuraavasti:

- Rakentaa koulurakennus oppivalle yhteisöille, joka toimintakulttuurissaan painottaa oppimista ja siihen liittyvää vuorovaikutusta
- Kehittää yhdessä käyttäjien kanssa uusi yhteisopettajuutta ja tiimityötä korostava pedagoginen visio ja suunnitelma
- Kehittää olemassa olevaa tilaohjelmaa niin, että mahdollistaa ikäkausiperusteisesti toteutettujen muuntojoustavien opetustilakokonaisuuksien rakentamisen
- Pyrkiä löytämään mahdollisimmin kustannustehokkaita, toimivia, monikäyttöisiä ja toiminnallisesti innovatiivisia ratkaisuja ns. ”päivänkaariajattelun” mukaisesti
- Kokonaistavoitteena siirtyä toimintakulttuurin muutoksen mahdollistamaan oppimisympäristöön
- Mahdollistaa tyytyväinen henkilökunta läpi muutoksen

1.3.2 Laadukas oppimisympäristö

Laadukkaan oppimisympäristön rakentaminen on monen eri tekijän summa. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää koulun toimintakulttuurin kehittymistä, joihin puolestaan vaikuttavat oppimisympäristön lisäksi ohjeistuksiin, johtamiseen ja opettajuuteen liittyvät osatekijät.

Parhaimmillaan rakennettu oppimisympäristö ohjaa käyttäjät uudistamaan oppimis- ja opetusprosesseja. Uuden koulun rakentaminen tulee siis nähdä laajemmin koulutusrakenteita uudistavana mahdollisuutena.

Laadukas oppimisympäristö ja kustannustehokas koulurakennus eivät ole toistensa vastakohtia. Laatu syntyy hyvistä suunnitteluprosesseista ja kustannustekokkuus tarkoituksenmukaisesta mitoitetuista ja huolellisesti toteutetuista investoinneista. Sekä rakennuksessa että koulun käytänteissä kestävän kehityksen arvot huomioidaan.

Tärkeä osa nykyaikaista koulurakennuksen suunnittelutyötä on käyttäjälähtöinen koulu- ja oppimisympäristösuunnittelu, jonka lopputuloksena syntyy pedagoginen suunnitelma.

Suunnitelman avulla voidaan aloittaa oppimisympäristökonseptointi, jossa käyttäjiä osallistamalla pyritään konkreettisesti kuvaamaan tavoiteltavat tilaratkaisut sekä niissä tapahtuvat opetus- ja oppimisprosessit.

Pedagogisen suunnitelma ja oppimisympäristökonseptointi ohjaa koulurakennuksen suunnittelutyötä. Samalla se toimii tavoitteistona koulun käyttäjille valmistauduttaessa ottamaan vastaan uusi rakennettu oppimisympäristö.

1.3.3 Käyttäjälähtöinen suunnittelu

Oppimisympäristön määrittelytyön lisäksi hyvässä pedagogisessa suunnitelmassa kiinnitetään huomiota myös toimintakulttuurin muihin tärkeisiin osa-alueisiin eli ohjausjärjestelmiin, johtajuuteen ja pedagogisiin tekijöihin.

Pedagoginen suunnitelma sisältää yhteisten arvojen ja vision pohjalta johdetun toimintakulttuurin kuvauksen, pedagogiset lähestymistavat sekä tiloiltaan muuntojoustavan rakennuksen yleiset piirteet oppimisympäristöjen osalta.

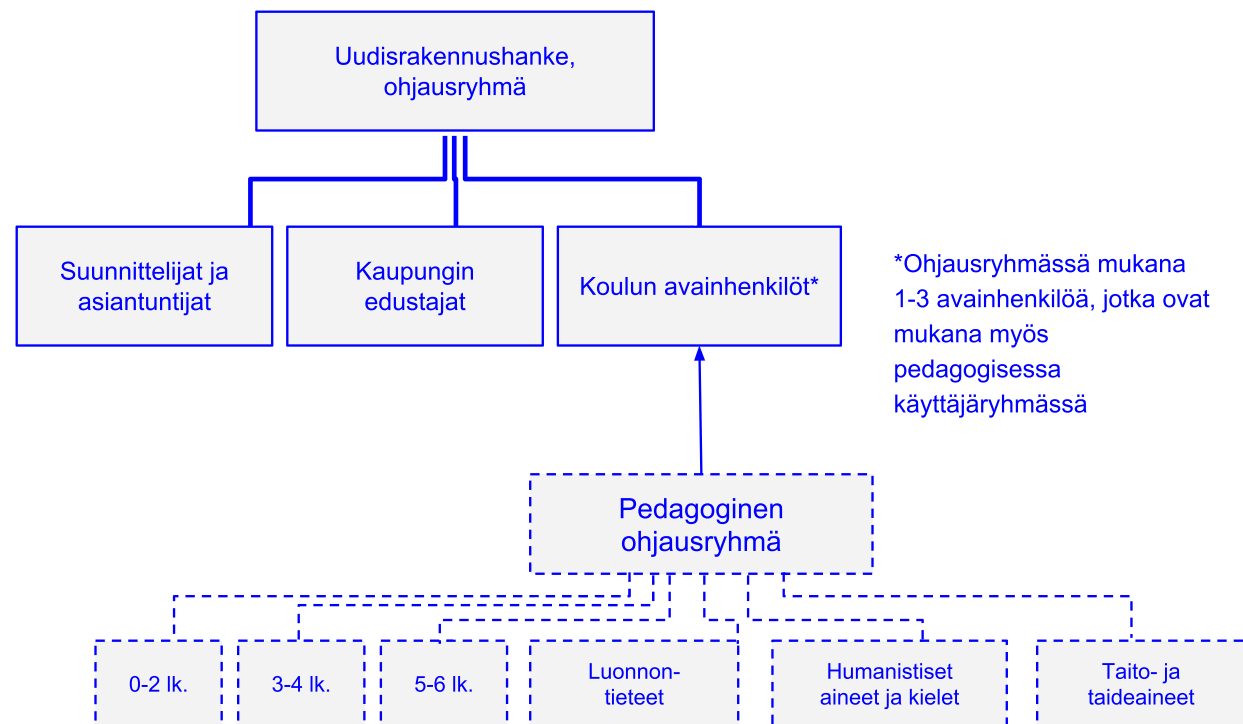
Suunnitelma kuvaa oppivan yhteisön toimintakulttuuria >

Kaavio 1. Käyttäjälähtöisen oppimisympäristökehittämisen prosessista rakennushankkeen rinnalla

uudessa koulussa siten, että kuvausten perusteella voidaan valmistella ja ohjata pedagogisesta näkökulmasta rakennushanketta ja oppimisalue sekä tilakohtaisia tilaratkaisuja.

Tämä työ edellyttää avointa ja tavoitteellista suunnittelua yhteistyötä käyttäjän, tilaajan ja suunnittelija sekä myöhemmin rakentajan kanssa. Suunnittelutyön rakenteet on hyvä määritellä riittävän tarkasti sekä nimetä vastuulliset tekijät selvästi.

Pedagogisen ohjausryhmän jäsenet:

Katri Rantala - rehtori
Heikki Kangasluoma - apulaisrehtori
Teemu Kontoniemi - apulaisrehtori
Kirsti Yläjärvi - eskari
Minna Peltokangas-Koskeniemi LO
Terhi Ranta-Lassila LO
Sari Jaakkola LO
Riikka Eromäki - luonnontieteet
Sari Kuokkanen - taito- ja taideaineet
Aija Kangasluoma - taito- ja taideaineet
Paula Niittyniemi-Mehn - kielet/humanistit

Kaavio 2. Uudisrakennushanketta ohjaava ryhmä, jonka osana käyttäjien edustus

2. Pedagoginen visio

2.1 Toiminta-ajatus

Toiminta-ajatuksen tuottaminen edellyttää yhteisöltään yhteisten arvojen määrittelyä. Kootusti nämä arvot ovat seuraavat:

- Oppilaan kohtaaminen ja oppimisen arvostaminen, yhteistyö
- Vuorovaikutus
- Rauha (sisältäen työtahdin ja esim. akustisen suunnittelun), kohtaaminen ja keskinäinen hyväksyminen
- Turvallinen ja toimiva arki
- ympäristön huomioiminen ja kestävä kehitys
- Yhteisöllisyys
- Kokonaisvaltaisuus
- Hyvinvointi

Yhteisten arvojen perusteella luodaan visio tulevan koulurakennuksen toimintakulttuurin ja pedagogisen suunnittelutyön pohjaksi. Virtain yhtenäiskouluhankkeen visio on:

“Yhdessä toimivat ja toisensa kohtaavat ihmiset rakentavat ja kehittävät oppijälähtöisiä tapoja luoda ja tukea laadukasta oppimista”

2.2 Toimintakulttuuri

Oppimisympäristön määrittelytyön lisäksi hyvässä pedagogisessa suunnitelmassa kiinnitetään huomiota myös toimintakulttuurin muihin tärkeisiin osa-alueisiin eli ohjausjärjestelmiin, johtajuuteen ja pedagogisiin tekijöihin.

Pedagoginen suunnitelma sisältää yhteisten arvojen ja vision pohjalta johdetun toimintakulttuurin kuvauksen, pedagogiset lähestymistavat sekä tiloiltaan muuntojoustavan rakennuksen yleiset piirteen oppimisympäristöjen osalta.

Suunnitelma kuvaa oppivan yhteisön toimintakulttuuria uudessa koulussa siten, että kuvausten perusteella voidaan valmistella ja ohjata pedagogisesta näkökulmasta rakennushanketta ja oppimisalue sekä tilakohtaisia tilaratkaisuja.

Tämä työ edellyttää avointa ja tavoitteellista suunnittelua yhteistyötä käyttäjän, tilaajan ja suunnittelija sekä myöhemmin rakentajan kanssa.

16.8 henkilöstölle pidettiin Learning Café -tilaisuus, jossa keskusteltiin muutoksen asteesta toimintakulttuurin eri osatekijöiden kautta (ks. seuraava sivu, yhteenvetokaavio).

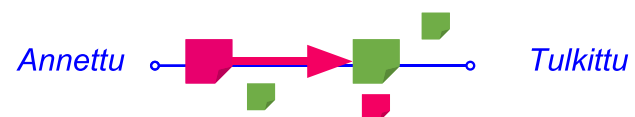
Lyhyt yhteenveto ja johtopäätökset tilaisuudesta:

Kokonaisuudessaan pedagogisen suunnitelman perusteita viitoittava tahtotila ohjaa toimintakulttuurin perusteita kohti yhteisopettajuutta ja muuntojoustavia tilaratkaisuja. Alakoulun osalta valmiudet tilojen yhteiskäyttöisyyden ja avoimuuden lisäämisestä ovat hyvät. Aineryhmien osalta yhteiskäyttöisyyttä ja oppimisalueisiin liittyvää muuntojoustavuutta tulee vielä täsmentää, sillä nimettyjen opetustilojen käytön ja tavoitellun yhteisopettajuuden välillä on vielä tavoite-eroja. Ohjausjärjestelmien tulkinta ja johtamistapoihin liittyvä kirjallinen määrittely voidaan käynnistää, sillä näkemykset puoltavat selvästi yhteisöperusteista määrittelyä ja tiimijohtamiseen liittyviä menettelytapoja.

2.2 Toimintakulttuuri

Toimintakulttuurimuutoksen aste, kuinka isosta muutoksesta puhutaan suhteessa nykytilanteeseen?

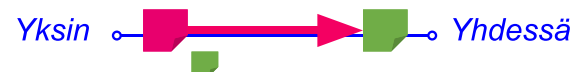
OHJAUSJÄRJESTELMÄT

JOHTAJUUS

OPETTAJUUS

OPPIMISYMPÄRISTÖ

2.2.1 Ohjausjärjestelmät

Annettu Tulkittu

Ohjausjärjestelmät muodostuvat valtakunnallisista ja kaupunki kohtaisista suunnittelu ohjeista. Voimassa olevan opetussuunnitelman lisäksi Opetushallitus on julkaissut valtakunnallisia opetustilojen suunnittelu-ohjeistuksia. Lisäksi viranomaisten ja rakennusalan järjestöjen (esim. Rakennustieto OY / RT-kortisto) toimesta ajantasaista tietoa koulurakentamisen perusteista voidaan tarkoituksenmukaisesti hyödyntää.

Lisäksi kaupunkikohtaiset tekniset suunnitteluohjeet, tilaohjelmamallit- ja vaatimuskortit, hankeselvitykset sekä pedagogiset suunnitelmat täydentävät kokonaisuutta, josta muodostuu koulurakentamista ohjaava järjestelmä.

Tällä hetkellä yhtenäiskoulujärjestelmään liittyviä strategisia linjauksia tehdään oppimisen tuen järjestelmään, sisältäen oppilashuollon ja erityisopetuksen linjaukset ja yhteisöllisen oppilashuollon asiakirjat. Toinen strateginen linjaus on TVT- opetussuunnitelmaan liittyvä työ.

2.2.2 Johtajuus

Keskitetty Jaettu

Virtain yhtenäiskoulussa toteutetaan jaettua johtajuutta, missä toiminnalliset vastuut on jaettu osaamisalueisiin hallinnolliselle johdolle ja tiimeille.

Koulun hallinnollinen johto muodostuu rehtorista, kahdesta apulaisrehtorista ja koulusihteeristä, jotka toimivat läheisessä yhteistyössä, mutta erityisin vastualuein. Yhtenäiskoulun rehtorin pääasialliset tehtävät ovat kaupungin koulujen talous ja hallinnolliset päätökset. Lisäksi rehtori vastaa oppilashuollon toiminta-alueesta. Toisen apulaisrehtorin toimenkuvaan kuuluvat erityisesti kiinteistöön liittyvät asiat, iltakäyttö ja turvallisuus. Lisäksi hän toimii ohjaajien lähiesimiehenä. Toinen apulaisrehtoreista laatii lukujärjestykset ja vastaa erityisesti lukiokoulutukseen liittyvistä asioista. Molemmat apulaisrehtorit tekevät hallinnollista valmistelutyötä.

Toiminnallisen johdon kiinteä osa on koulun tarpeiden mukaan muodostuvat tiimit. Tiiminvetäjät yhdessä rehtorikunnan kanssa muodostavat koulun johtoryhmän.

Oppilashuollon palvelut toimivat läheisessä yhteistyössä koulun johdon kanssa. Oppilashuollon helppo saavutettavuus yksityisyys huomioon ottaen on olennainen osa koulun arkea.

Työyhteisön merkitystä vahvistetaan koulun kehittämisessä ja yhteisvastuun merkitystä painotetaan koulun uudistustyössä. Johtoryhmä- ja tiimityötä arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Lähtökohtaisesti kaikki johtoryhmän ja tiimien muistiot ovat julkisia ja kaikkien saatavilla. Opetuksen innovatiivisiin ratkaisuihin ja kokeiluihin suhtaudutaan kannustavasti ja niitä pyritään vahvistamaan asianmukaisin resurssein. Opetuksen kehittämiseen tähtäävään sisäiseen ja ulkoiseen koulutukseen satsataan strategisesti.

2.2.3 Opettajuus

Yksin Yhdessä

Koko koulun yhteinen tahtotila on tehdä enemmän yhdessä kuin yksin. Yhteisöllisyys, yhdessä tekeminen, yhdessä oppiminen ja oppiva yhteisö ovatkin avainsanoja uudessa yhtenäiskoulussa.

Perustuen 25.8 pidettyyn vesopäivään koulun opettajakunnan kanssa opettajien ja oppilaiden työskentely on kulkemassa kohti monipuolisia opetus- ja oppimistapoja (yksilö- ja yhteisopetuksen avulla yksilö- ja ryhmätyöskentelyyn). Eroja on eri ikäkausien ja aineryhmien välillä yhteisopettajuuden laajuudesta.

Alkuopetuksessa toimitaan yhä enemmän yhteistoiminnallisuuden kautta, opettaen yhdellä kotialueella useita perusopetusryhmiä samanaikaisesti. Erityisopetuksen tilajärjestelyt ovat vahvasti integraatiota tukevia.

Aineopetuksen puolella ollaan myös kulkemassa kohti oppilaslähtöisempää työskentelyä ja uudistuvaa käsitystä opettajan toiminnasta osana oppivaa yhteisöä, mutta hieman eri tavoin. Yhteisopettajuus on yksi toiminnallinen mahdollisuus - ei pakko.

Humanististen aineiden ja kielten alueella ollaan vahvasti kulkemassa kohti yhteisopettajuutta ja sitä tukevia tilaratkaisuja.

Luonnontieteiden alueella korostetaan opettajien yhteistyötä mutta joustavasti eriytetyn oppimistoiminnan kautta.

Taito- ja taideaineiden alueella oppimistoiminta perustuu ainekohtaisiin ympäristöihin, tosin yhteiskäyttötiloja tulee korostaa, jotta mahdollisetetaan ilmiölähtöinen, ainerajat ylittävä yhteisopettajuus.

Erityisopetuksen tarpeet on kaikissa sisällytetty osaksi eri ikäkausien ja aineryhmien kotialueita moni käyttöisillä tilaratkaisuilla.

Yhteisopettajuuteen liittyvät tavoitteet tulee olla kirjattu vuosisuunnitteluperusteisesti laaja-alaiset yhteistyön tavoitteet kirjatun (sidosryhmäyhteistyö sekä yhteistyö kodin ja koulun välillä). Käytännön ratkaisut tulee tehdä kuitenkin aina opettajatiimikohtaisesti.

2.2.4 Oppimisympäristö 1/2

Nimetty

Yhteiskäyttöinen

Piha-alueet ja sisääntulot: Koko koulun piha-alueet tulee suunnitella turvallisuus- ja viihtyvyys näkökulmat huomioiden niin, että samalla lapsen luontainen liikkumiseen ja leikkimiseen liittyvät tarpeet tulevat huomioituksi. Myös isompien opiskelijoiden (5-9 ja lukio) oleskeluun ja kokoontumiseen tulee kiinnittää huomiota esim. penkit ja pöydät ja pelialueet ovat tärkeitä oleskelun paikkoja. Piha-alueiden osalta luonnonarvonäkökulmat tulee huomioida osana suunnitelmaa. Toisin sanoen rakennettu piha-alue ja tontin luontoympäristö tulee olla toteutettu luontonäkökulmat huomioiden viheralueita vähentämättä. Ennemmin niitä lisäten.

Välitunnin jälkeiseen sisääntulon suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Sisäänkäyntejä tulee suunnitella eri ikäryhmille huomioiden eri-ikäisten tarpeet. Koulu tulee olemaan kengätön. Samalla tulee huomioida koulupäivään oleellisesti liittyvät kerhotoiminnan järjestelyt.

Iltakäyttö: Tilojen ja tila-alueiden iltakäyttö tulee mahdollistaa valvonnan, osastoinnin ja liikkumis- sekä varastointijärjestelyjen osalta. Sekä humanistisen ja kielten alue että taito- ja taideaineiden alue on myös kansalaisopiston käytössä. Iltakäyttö koskee myös juhla- ja kokoontumiskäytäntöjä sekä siihen liittyvää varustelua. Samalla tulee huomioida myös kokous- ja nuorisotoimen tilojen tilaratkaisut.

Oppimisalueiden muuntojoustavuus: Oppimisalueiden sisäinen muuntojoustavuus tulee toteuttaa turvallisuusnäkökulmat huomioivien väli- ja siirtoseinien sekä liikuteltavien kalusteratkaisujen avulla, akustiikka huomioiden. Oppimisalueilla luontevat yhteiskokoontumiset ovat osat oppimisympäristöratkaisua. Opetukseen kuuluu myös kiinteästi teknologiakasvatus ja digitaaliset oppimateriaalit, joten verkko- ja mahdolliset laiteratkaisut tulee suunnitella laajemmat tieto- ja viestintäteknologiset linjaukset tehden, huomio esim. pilviympäristöjen käyttöön.

>> jatkuu seuraavalla sivulla

2.2.4 Oppimisympäristö 2/2

Nimetty

Yhteiskäyttöinen

... Jatkuu edelliseltä sivulta

Oppimisalueiden muuntojoustavuus: Aineopetuksen osalta oppimisalueiden sisäinen muuntojoustavuus tulee toteuttaa helposti avattavien väli- ja siirtoseinäratkaisujen avulla (huomio akustiikkaan). Kuitenkin niin, ettei tilojen muuntojoustavuus aiheuta toiminnassa liiallista fyysistä kuormitusta (kevyesti avattavat väliseinät, akustointi, luonteva esitysteknologia). Eriyttäminen tarvittaessa ryhmätyötilan kautta. Oppimisalueella myös luontevat yhteiskokoonnutumiset ovat osat oppimisympäristöratkaisua (oppimistori).

Taito- ja taideaineiden sekä luonnontieteiden tilojen osalta ollaan muita enemmän erityistiloissa. TT-aineiden oppimisalueiden sisäinen muuntojoustavuus tulee toteuttaa lisäämällä tilojen yhteiskäyttöisyyttä tori- ja ateljeetilojen kautta. Em. tilat tulee olla mitoitettu myös alakoulun tarpeet huomioiden.

TVT-/väline ja laiteratkaisut: TVT- strategia tulee pohjautua yhteisille laite- ja oppimisalusta ratkaisuille, jotka nivottu suunnitelmallisesti yhteen toimivaksi kokonaisuudeksi. Samalla myös laite- ja alustaympäristökoulutukseen kiinnitettävä käyttöönotto valmistelujen yhteydessä huomiota.

Verkko- ja laiteratkaisut tulee olla tehokkaat ja tarkoituksenmukaisesti hankitut saatavuus- ja käytettävyyss näkökulmat huomioiden. Huomiota tulee myös kiinnittää sisältötuotantoon ja virtuaalitekologiaan liittyviin tilaratkaisuihin, joten mediateekkiympäristöt ovat yksi ratkaisumalli osana humanistisen aineiden ja kielten oppimisaluetta.

Oppimisalueilla myös varastointi- ja säilytysratkaisut tulee suunnitella huolella.

3. Pedagoginen suunnitelma

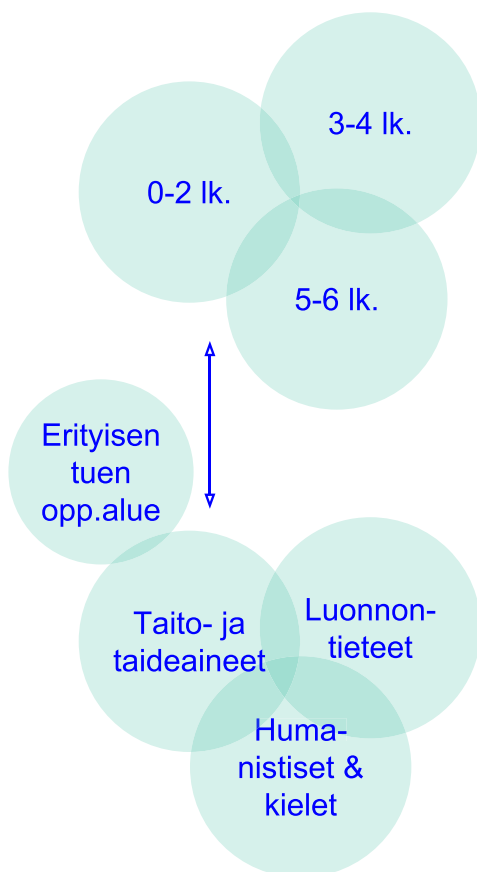
3.1 Päivänkaari-ajattelu ja monialaiset oppimiskokonaisuudet

Virtain yhtenäiskoulu tulee olemaan “koulu keskellä kylää”, eli kaupunkilaisten moninaisten toimintojen keskus, missä on toimintaa aamusta iltaa.

Erityisiä koulutilojen käyttäjiä tulevat olemaan erityisesti kansalaisopisto erinäisine kursseineen, urheiluseurat ja yhdistykset. Koululla tullaan järjestämään myös erilaisia kokouksia, ja yhteisöllisiä tilaisuuksia ja juhlia.

Päivänkaariajattelu tuo vaatimuksia niin ulkoalueiden kuin koulun sisätilojen suunnitteluun ja toteutukseen. Julkinen ja puolijulkinen tila tulee huomioida tilojen sijoittelun ja kulkusuuntien suunnittelussa.

3.2 Opetustoiminnan erityispiirteet ikäkausittain

Virtain yhtenäiskoulu on oppimisympäristö hyvin moninaisille oppijoille. Rakennuksessa tulee toimimaan oppilaita ikärakenteella 5-18 -vuotta. Ikäkausijattelu tulee olemaan merkittävässä roolissa koulun rakentamisessa ja koulun toiminnallisessa arjessa.

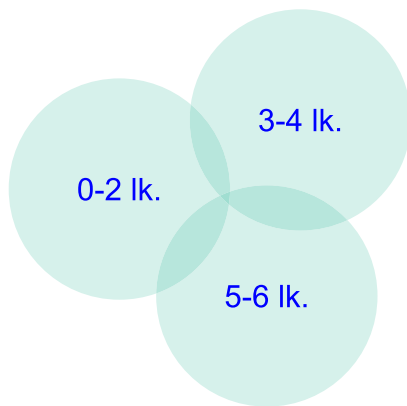
Suurin ikäkausiryhmä tulee olemaan 0-2 -luokkalaisten oppimisympäristö. Arvioitu oppilasmäärä on noin 150 oppilasta (50 esikoululaista + 100 oppilasta) Myös aikuisten toimijoiden määrä tulee olemaan suurempi 0-2 -ikäryhmien oppimisalueella.

3-4 -luokkien oppimisalue tulee olemaan noin 90 oppilaan alue. Oppilaat tulevat toimimaan vielä pääasiassa omalla oppimisalueellaan harjaantuen käyttämään erityistiloja oppimisen tukena..

5-6 -luokkien oppimisalue tulee olemaan noin 90 oppilaan kotialueena. Tämä ikäryhmä käyttää jo oppimisen erityistiloja hyödykseen.

Aineryhmien käyttöalue tulee olemaan yhteiskäyttöaluetta 7-9 -luokkalaisilla kolmella aineryhmien erityisalueella, humanististen- ja kielten aineryhmä, luonnontieteiden aineryhmä ja taito- ja taideaineiden aineryhmä. 7-9 luokkalaisten arvioitu määrä on noin 230, mukaan luettuna lukion oppilaiden erityistilojen käyttötarve .

Lisäksi rakennuksessa toimii erityislasten yksilöllinen pienryhmäopetus, missä esteettömyys ja erityistilojen tarve tulee huomioida. Yhtenäiskoulussa opetetaan lähtökohtaisesti kaikki virtolaiset oppilaat heidän omat tarpeensa huomioiden.

3.3 Opetustoiminta ikäryhmittäin

25.8 pidetyn vesopäivän kirjaukset koottu alle ikäkausittain:

0.-2. vuosiluokat: Alkuopetus perustuu niin opettajan kuin oppilaan työskentelyn kannalta monipuolisiin opetus- ja oppimistapoihin (yksilö- ja yhteisopetuksen avulla yksilö ja ryhmätyöskentelyyn). Vaihtelevat oppilasryhmitykset edellyttävät tiloilta monipuolisia ja muuntojoustavia tilaratkaisuja, jotka huomioivat myös erityisopetuksen tarpeet.

3.-4. vuosiluokat: Vuosiluokkien 3-4 oppimistoiminta perustuu niin opettajan kuin oppilaan työskentelyn kannalta monipuolisiin opetus- ja oppimistapoihin (yksilö- ja yhteisopetuksen avulla yksilö ja ryhmätyöskentelyyn). Ikäluokkaa koskevat ainekohtaiset palkitukset edellyttävät tilojen monipuolisista ja muuntojoustavaa hyödyntämistä.

Tilaratkaisuissa painotetaan oppimisaluetta, joka huomioi myös erityisopetuksen tarpeet.

5.-6. vuosiluokat: Vuosiluokkien 5-6 oppimistoiminta perustuu niin opettajan kuin oppilaan työskentelyn kannalta monipuolisiin opetus- ja oppimistapoihin (yksilö- ja yhteisopetus / yksilö ja ryhmätyöskentely periaatteella 50/50). Ikäluokkaa koskevat ainekohtaiset palkitukset edellyttävät tilojen monipuolisista ja muuntojoustavaa hyödyntämistä. Tiimit vastaavat myös lukujärjestysteknisistä yksityiskohdista. Tilaratkaisuissa painotetaan oppimisaluetta, joka huomioi myös erityisopetuksen tarpeet.

3.4 Opetustoiminta aineryhmittäin

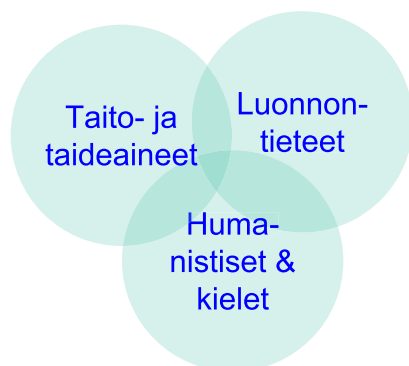
25.8 pidetyn vesopäivän kirjaukset koottu alle aineryhmittäin:

Humanistiset aineet ja kielet: Humanististen aineiden näkökulmasta oppimistoiminta on kulkemassa kohti oppilaslähtöisempää työskentelyä sekä uudistuvaa käsitystä opettajan toiminnasta osana oppivaa yhteisöä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää monipuolistuvia opetus- ja oppimistapoja, joka lisää tarvetta muuntojoustaviin oppimisalueratkaisuihin. Ikäluokkaa koskevat ainekohtaiset palkitukset edellyttävät tilojen monipuolisista ja muuntojoustavaa hyödyntämistä. Tilaratkaisuissa painotetaan oppimisalueita, joihin on sisällytetty myös erityisopetuksen tarpeet.

Luonnontieteet: Matemaattis-luonnontieteellisten aineiden näkökulmasta oppimistoiminta perustuu joustavasti eriytettyyn oppimistoimintaan.

Ikäluokkaa koskevien ainekohtaisten palkitusten kautta oppimisaluetta leimaavat avautuvat opetustilaratkaisut, jotka tukevat kokeellista ja tutkivaa oppimista. Tarvitaan myös tarkoituksenmukaisesti toteutetut ryhmätilat. On erityisesti huomioitava se, että myös lukion bige- ja fyke-opetus tulee tapahtumaan samoissa opetustiloissa. On löydettävä erillisiä riittävästi ryhmäopetustiloja ja tutkimus/laboratoriotilat on kyettävä helposti väliseinillä jakamaan erillisiin tiloihin.

Taito- ja taideaineet: Taito- ja taideaineiden näkökulmasta oppimistoiminta perustuu ainekohtaisiin oppimisympäristöihin, joita tukemaan tarvitaan myös yhteisopettajuutta ja laajempia ilmiökokonaisuuksia korostavia yhteiskäyttötiloja. Ikäluokkaa koskevien ainekohtaisten palkitusten kautta oppimisaluetta leimaavat avautuvat opetustilaratkaisut. Erityisopetuksen integrointi liittyy enemmän henkilöresurssiratkaisuihin kuin itse tilaratkaisuihin.

3.5 Erityisen tuen suunnittelu ikäkausittain, aineryhmittäin ja portaittain

- Erityisopettajia yhtenäiskoulussa toimii 7: 5 luokkamuotoista ja 2 laaja-alaista erityisopettajaa
- Yksilöllinen pienryhmäopetus (sisältää kehitysvammaiset oppilaat, sekä toiminta-alueittain että oppiaineittain opetettavat, ja ne oppilaat joilla ei ole kehitysvamma diagnoosia, mutta ovat laajasti oppiaineittain yksilöllistettyjä) toteutetaan pääsääntöisesti omassa tilassaan koko perusopetuksen ajan. Huonemitoituksessa huomioidaan myös suurempi läsnä olevien aikuisten määrä ja toiminnalliset erityistarpeet. oppilaiden määrä voi arvioiden vaihdella 8-16 oppilaan välillä (1-2 por) eri vuosina. Oppilaille osoitetaan kotiryhmä minkä jäseneksi oppilas mahdollisuuksien mukaan integroidaan.
- Muutoin erityisopetus toteutetaan ikätasoisten oppimisalueiden välittömässä yhteydessä.
- Erityisluokanopetus toteutetaan erillisessä tilassaan siten, että hänellä on myös integraatiotilanteessa osoitettu (koti-) ryhmä mihin hänet integroidaan. Integroitaessa lapsi tuo ohjausresurssia mukaan luokkaan opettajan, ohjaajan tai pienryhmän muodossa. Opettajien yhteissuunnittelun avulla toteutetaan myös yhteisopettajuutta erityisopetuksen palveluiden hyödyntämiseksi parhaalla mahdollisella tavalla.
- Laaja-alainen erityisopetus toteutetaan pääasiallisesti yleisopetuksen yhteydessä tiimiopettajuuden työkaluilla opetusta suunnitellen. Laaja-alainen erityisopetus hyödyntää pienryhmätiloja toteuttaakseen erityisopetusta joustavin järjestelyin.
- Kolmiportaista tukea toteutetaan koko perusopetuksessa.

3.5 jatkuu

Kielet ja humanistiset aineet Pyrkimys laajaan integragtioon. Enempi koulunkäynnin ohjaajia.

Luonnontieteet: Erityisopettajuus tuodaan pääasiassa luokkaan: a) Erityisopetukselle tarvitaan kuitenkin ryhmätyötiloja luonnontieteiden opetusalueella b) Palkituksen tulee mahdollistaa erityisopettajan toiminta yhdessä opettajien kanssa.

Taito- ja taideaineet: Erityisopetuksen oppilaita voisi integroida taito- ja taideaineisiin, jos mukautetaan oppilaan tason mukaan ja ehdottomasti koulunkäynninohjaaja mukana. Pitää myös miettiä, että kokemus olisi oppilaalle positiivinen. Iso ryhmä voi tuoda integraatioon haasteita esim. käsitöissä. Integraatio ei sovellu kaikille oppilaille. Ei integroida pelkästään hienon ideologian vuoksi! Tulevaisuudessakin on kehitysvammaisia oppilaita, jotka tarvitsevat erillistä

3.6 Pedagogiset käyttäjätarinat ikäkausittain

Tämä työ jatkuu seuraavissa vaiheissa.

3.7 Oppimisaalueet (ikäkausittain) 1/2

25.8 pidetyn vesopäivän kirjaukset koottu alle ikäkausittain:

0.-2. vuosiluokat: Koulun sisäisen ja opetustiloihin liittyvän käytön osalta esi- ja alkuopetuksessa korostuvat mahdollisuudet hyödyntää luontevasti taito- ja taideaineita tarveperusteisesti. Samalla tulee huomioiden myös pienten oppilaiden koulupäivään oleellisesti liittyvät kerhotoiminnan järjestelyt. Koulun piha-alueet tulee suunnitella turvallisuusnäkökulmat huomioiden niin, että samalla lapsen luontainen liikkumiseen ja leikkimiseen liittyvät tarpeet tulevat huomioituksi.

Oppimisaalueiden sisäinen muuntojoustavuus tulee esi- ja alkuopetuksessa toteuttaa turvallisuusnäkökulmat huomioivien siirtoseinien ja liikuteltavien kalusteratkaisuiden avulla. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös aamu- ja iltapäiväkerhotyö.

Esi- ja alkuopetukseen kuuluu myös kiinteästi teknologiakasvatuksen alkeet, joten tietohallinnon tuki- ja verkkoympäristöratkaisut tulee huomioiden myös tämän ikäluokan osalta huolellisesti.

3.-4. vuosiluokat: Koulun sisäisen ja opetustiloihin liittyvän käytön osalta korostuvat vuosiluokkien 3-4 osalta mahdollisuudet hyödyntää koulun tiloja myös iltakäytössä, kunhan koulun sisäinen osastointi on suunniteltu hyvin (vain oikeat tilat avoinna) Samalla tulee huomioida myös kokous- ja neuvottelutilojen tarkoituksenmukaisuus.

Oppimisaalueiden sisäinen muuntojoustavuus tulee vuosiluokkien 3-4 osalta toteuttaa väli- ja siirtoseinien ja liikuteltavien kaluste ratkaisujen avulla (akustiikka huomioiden). Toimintaan kuuluu myös kiinteästi teknologiakasvatus ja digitaaliset oppimateriaalit, joten verkko- ja laiteratkaisut tulee suunnitella laajemmat tieto- ja viestintäteknologiset linjaukset tehden (huomio esim. pilviympäristöjen käyttöön).

3.7 Oppimisaalueet (ikäkausittain) 2/2

Jatkuu edelliseltä sivulta... Koulun toiminnallisuutta korostavat piha-alueet tulee suunnitella turvallisuusnäkökulmat huomioiden niin, että kullekin ikäluokalle löytyy luontevia pihatoimintaympäristöjä. Myös välitunnin jälkeiseen sisään tulon suunnitteluun tulee kiinnittää huomiota (riittävästi oppimisaaluekohtaisia sisäänkäyntejä).

5.-6. vuosiluokat: Koulun sisäisen ja opetustiloihin liittyvän käytön osalta korostuvat vuosiluokkien 5-6 pääkäyttäjälähtöisyys (koulu tehty oppimista varten) sekä mahdollisuudet hyödyntää koulun tiloja myös iltakäytössä, kunhan koulun valvonta ja osastointi on suunniteltu hyvin. Samalla tulee huomioida myös kokous- ja nuorisotoimentilojen tilaratkaisut. Koulun toiminnallisuutta korostavat piha-alueet tulee suunnitella turvallisuus- ja viihtyvyysnäkökulmat huomioiden. Myös oleskeluun ja kokoontumiseen (penkit ja pöydät) tulee kiinnittää huomiota.

Oppimisaalueiden sisäinen muuntojoustavuus tulee vuosiluokkien 5-6 osalta toteuttaa väli- ja siirtoseinäratkaisuin. Eriyttäminen tarvittaessa oman tupaympäristön kautta. Oppimisaalueella myös luontevat yhteiskokoontumiset ovat osat oppimisympäristöratkaisua. Perusopetukseen kuuluu 5-6 luokkien osalta kiinteästi teknologiakasvatus ja digitaaliset oppimateriaalit, joten verkko- ja laiteratkaisut tulee olla tehokkaat ja tarkoituksenmukaisesti mitoitettut.

3.7 Oppimisaalueet (aineryhmittäin) 1/2

Humanistiset aineet ja kielet: Koulun sisäisen ja opetustiloihin liittyvän käytön osalta korostuvat humanististen aineiden osalta mahdollisuudet hyödyntää koulun tiloja myös iltakäytössä, kunhan koulun sisäiset liikkumisjärjestelyt on suunniteltu hyvin. Tämä tarve koskee myös juhla- ja kokoontumiskäytäntöjä sekä siihen liittyvää varustelua. Koulun toiminnallisuutta korostavat piha-alueet tulee suunnitella turvallisuuskäsitteet huomioiden niin, että kullekin ikäluokalle löytyy luontevia turvallisuuskäsitteet huomioivia pihatoimintaympäristöjä. Virikkeellisyys ja aktiivisuuteen korostavat rakennusratkaisut on huomioitava niin rakennuksen sisällä kuin ulkona.

Oppimisaalueiden sisäinen muuntojoustavuus tulee humanististen aineiden osalta toteuttaa niin, ettei tilojen muuntojoustavuus aiheuta toiminnassa liiallista fyysistä kuormitusta (kevyesti avattavat väliseinät, akustointi, luonteva esitysteknologia).

Huomiota tulee myös kiinnittää sisältötuotantoon ja virtuaalitekologiaan liittyviin tilaratkaisuihin, joten mediateekkiympäristöt ovat yksi ratkaisumalli osana oppimisaaluetta. Oppimisaaluetta myös varastointi- ja säilytysratkaisut tulee suunnitella huolella. Verkko- ja laiteratkaisut tulee olla tarkoituksenmukaisesti mitoitettut ja pilvialustaympäristöt määriteltä huolella.

Luonnontieteet: Koulun toiminnallisuutta korostavat piha-alueet tulee suunnitella luonnonarvonkäsitteet huomioiden niin, että kullekin ikäluokalle löytyy luontevia turvallisuuskäsitteet huomioivia toiminnallisia pihatoimintaympäristöjä. Piha-alueita voidaan käyttää myös opiskeluun. Rakennettu piha ja tontin ympäristö tulee olla toteutettu luontokäsitteet huomioiden viheralueita vähentämättä.

3.7 Oppimisaalueet (aineryhmittäin) 2/2

Jatkuu edelliseltä sivulta...

Oppimisaalueiden sisäinen muuntojoustavuus tulee matemaattis-luonnontieteellisten aineiden osalta toteuttaa helposti avattavine väli- ja siirtoseinäratkaisuilla (huomio äänieristykseen ja akustiikkaan). Eriyttäminen tarvittaessa ryhmätyötilan kautta. Oppimisaalueella myös luontevat yhteiskokoonnutumiset ovat osat oppimisympäristöratkaisua (oppimistori). Viherhuone tai vastaava on viihtyisyyttä luova tekijä luonnontieteiden oppimistorilla tai yhteisissä esim. aulatiloissa. On myös huomioitava se, että lukio-opetus tapahtuu samoissa tiloissa yläkoulun opetuksen kanssa.

Digitaaliset oppimateriaalit käytössä monilla kursseilla, joten verkko- ja laiteratkaisut tulee olla tehokkaat ja tarkoituksenmukaisesti mitoitettut.

TVT- strategia tulee pohjautua yhteisille laite- ja oppimisaalustaratkaisuille, jotka nivottu suunnitelmallisesti yhteen toimivaksi kokonaisuudeksi. Samalla myös laite- ja alustaympäristökoulutukseen kiinnitettävä käyttöönottovalmistelujen yhteydessä huomiota.

Taito- ja taide: Koulun sisäisen ja opetustiloihin liittyvän käytön osalta korostuvat taito- ja taideaineiden osalta mahdollisuudet hyödyntää koulun tiloja myös kansalaisopistokäytössä, kunhan koulun sisäiset liikkumis- ja varastointijärjestelyt on suunniteltu hyvin. Tämä tarve koskee myös juhla- ja kokoontumiskäytäntöjä sekä siihen liittyvää varustelua. Koulun toiminnallisuutta korostavat piha-alueet tulee suunnitella turvallisuusnäkökulmat huomioiden niin, että kullekin ikäluokalle löytyy luontevia turvallisuusnäkökohdat huomioivia pihatoimintaympäristöjä. Myös oppilaiden toiveet tulee huomioida.

Oppimisaalueiden sisäinen muuntojoustavuus tulee taito- ja taide-aineiden osalta toteuttaa lisäämällä tilojen yhteiskäyttöisyyttä yli ainerajojen (torit ja ateljeet). Tilat tulee olla mitoitettu myös huomioiden alakoulun tarpeet. Verkko- ja laiteratkaisut tulee olla tehokkaat ja tarkoituksenmukaisesti hankitut saatavuus- ja käytettävyyksinäkökulmat huomioiden.

3.8 Kaluste- ja varustesuunnittelu

Tämä työ jatkuu seuraavissa vaiheissa.

-

3.9 Tieto- ja viestintäteknologia

Tämä työ jatkuu seuraavissa vaiheissa.

-

Yhteistyössä

Virtain yhtenäiskoulun koko henkilökunta

Pedagoginen käyttäjäryhmä:

Katri Rantala (rehtori), Heikki Kangasluoma (apulaisrehtori), Teemu Kontoniemi (apulaisrehtori), Kirsti Yläjärvi (eskari), Minna Peltokangas-Koskenniemi (LO), Terhi Ranta-Lassila (LO), Sari Jaakkola (LO), Riikka Eromäki (luonnontieteet), Sari Kuokkanen (taito- ja taideaineet), Paula Niittyniemi-Mehn(kielet/humanistit), Aija Kangasluoma (taito- ja taideaineet)

Suunnittelijat: Suunnittelutalo, Jorma Saari ja Eija Kuokkanen

Oppimisympäristösasiantuntijat: Marko Kuuskorpi ja Julianna Nevari
